

Ansökan förstudie Fyrbodal

Hembygd 2.0

Tanum 2016-02-04

Sammanfattning Projektidé

Hembygd 2.0 är arbetsnamnet på ett kulturprojekt där film som media skall lyfta fram lokalsamhällets historieskatter genom att låta ungas mediefärdighet, äldres lokal- och historiekännedom samt den digitala tekniken och de sociala mediernas möjligheter samverka.

Syftet är att levandegöra lokalhistoria, skapa möten över generationsgränser och på tvärs av samhällsgrupperingar, stärka sociala band, öka lokalkännedom och skapa en starkare känsla av mening och tillhörighet. Projektet skall också verka för att tillföra alternativt och originellt innehåll i sociala medier som också kan användas för att marknadsföra orter som besöksmål inom natur och kulturturism

Projektet utgörs av ett filmpedagogiskt utbildningsprogram bestående av fristående moduler, som kan genomföras i skolan eller som öppna studiecirkel på hembygdsgårdar, bibliotek eller fritidsgårdar, där unga och gamla möts genom gemensamt lärande kring film, berättarteknik och historieresearch. Målet är att det under lärprocessens gång utkristalliseras olika "filmteam" som sedan producerar kortfilmer; dokumentation eller fiction, med utgångspunkt i lokala historier, händelser, personer eller miljöer.

Resultatet laddas upp till en filmportal på internet som fungerar som ett levande bibliotek med referenser och "teasers" till lokalhistorien. En filmport för varje ort, kommun och landskap, som i sin tur inordnas under en regional och kanske nationell portal allteftersom projektet växer.

Innehållet distribueras sedan öppet via olika kanaler som t.ex sociala medier och görs tillgängligt för visning på skolor, museum, hembygdsföreningar, bildarkiv, Folkets Hus biografier, som underhållning på hotell och restauranger och som en del i marknadsföring på turistbyråer och turistmässor.

Målet är att ge kommunerna i Fyrbodal ett kraftfullt verktyg för att ta hand om sin lokalhistoria, göra den levande och tillgänglig samtidigt som man erbjuder invånarna möjlighet att genom en demokratisk lärprocess aktivt medverka till att forma den gemensamma bilden av samhället med egna film eller bildberättelser. Det handlar om ett strukturerat och kostnadseffektivt sätt utnyttja de resurser som redan finns i kommunen i kombination med existerande kulturstöd.

Ett pilotprojekt under namnet "Bohusskröner" som involverar minst två olika orter i Bohuslän genomförs under 2,5 år för att etablera en projektform och en filmportal som skall kunna växa och utvecklas med sitt innehåll. Resultatet blir en projektmetod, metodikhandbok och gemensam filmportal med färdig distribution och marknadsföring som övriga kommuner sedan kan ansluta sig till.

Syfte:

- levandegöra lokal kulturhistoria med hjälp av film och mobil teknik
- stimulera till möten och kontakter över generationsgränser - aktivera unga och äldre
- öka mediekunskap och kvalitetstänk kring innehåll i digitala och sociala medier
- bidra till rikare kulturliv bättre lokal kännedom och stärkt integration i samhället
- öka lokalsamhällets attraktionskraft med hänsyn till kultur och naturturism

Mål:

- **En överförbar projektmetod för att levandegöra lokalhistoria med hjälp av film**
- En projektform med klart och tydligt mål för att lära om filmskapande i skolan
- En projektform för att skapa synergi mellan olika kulturaktörer i samhället
Projektet genomförs genom att mobilisera och aktivera befintliga lokala resurser såsom lokalinvånare, hembygdsföreningar, skolor, bibliotek, fritidsgårdar och Folkets Hus i kombination med redan tillgängliga regionala kulturstöd och kulturella resurser (tex. Kulturkatalogen, Studieförbunden) samt internet och sociala medier (YouTube, Vimeo, Instagram m.fl.)
- **En dynamisk filmportal på internet** - som fungerar som ett växande filmarkiv bestående av korta filmer om lokalhistoria producerad av invånare i de orter /kommuner som väljer att genomföra projektet.
- **Ett digital berättarskatt med flera användningsområden**
Filmportalens innehåll marknadsförs och distribueras till skolor, kulturhus, Folkets Hus biografier, museum, olika besöksmål och turistbyråer där de utgör en källa till kunskap, inspiration, och olika aktiviteter som sammantaget bidrar till ökad attraktion för orten och samhället..

Målgrupp

Projektet inbjuder alla med intresse för film och lokalhistoria att delta - men med grundtemat att försöka stimulera unga och äldre att mötas och samarbeta över generationsgränserna. Projektet skall även verka för att uppmuntra sådana som löper risk att hamna i utanförskap, som t.ex. nyanlända, nyinflyttade, ensamstående, fysiskt eller psykiskt handikappade. Att upptäcka och lära känna sin närmiljö genom en aktivitet som gör en synlig i ett specifikt sammanhang kan bidra till att man som utanförstående kan relatera och bli relaterad till.

Medverkande

Projektet bygger på samverkan på lokal nivå mellan skola, fritidsgårdar, bibliotek, hembygdsföreningar, bildarkiv, ev. andra kultur och samhällsföreningar, kulturhus, folkets hus, museum och studieförbund och kulturarbetare inom film genom Kultur i Västs arrangörsstöd och skapande skola stödet samt andra stöd.

Projektet stöds initialt av Bohusläns Hembygdsförbund och Kultur i Väst och kan genomföras som ett samverkansprojekt mellan Fyrbodals och Göteborgsregionens kommunalförbund.

Projektstruktur och tidsplan

Fas 1 Utveckling av projektidé, förankring, test av metod

Vår 2016 Förstudie - research, projektutveckling, stöd och koordinering förprojekt
Rapport

Höst 2016 Förprojekt - finansieras fristående
Utvärdering
Projektansökningar

Fas 2 Utveckling projektverktyg och projektplanering

Vår 2017 Start projekt - organisering, produktion projekthandbok, utveckling portal,
mobilisering av medverkande resurser och kompetenser

Fas 3 Pilotprojekt - Aktiviteter, marknadsföring, spridning

Höst 2017 Start Pilotprojekt
Lärprocess, research, teambuilding, planering filmprojekt

Vår 2018 Filmproduktion, Visningar, Festivaler, Marknadsföring, Spridning
Slutrapport

FAS 1 FÖRSTUDIE

Eftersom det är många faktorer och instanser som skall samverka i projektet krävs en genomgripande research där de individuella intressena och förutsättningar för att delta utreds. Det är också viktigt att undersöka och dra nytta av kompetenser på området och tidigare gjorda erfarenheter av liknande film och berättarprojekt.

Förstudien skall utreda:

- Vilka lokala, kommunala och regionala resurser och instanser som skall medverka
- Erfarenheter av liknande projekt
- Möjliga projektägare, projektstruktur och projektutformning
- Metodik: filmpedagogik, kompetenser, kunskaps och teknikbehov
- Spridning och tillgänglighet: Den sociala plattformen, distribution, marknadsföring
- Försättning: Projektets tillgänglighet och spridning.
- Finansiering: Vilka stödformer är aktuella

Förstudien skall även Initiera två förprojekt i två olika kommuner:: Vingen Kulturhus i Torslanda och Hamburgsunds fritidsgård som genomför försök i mindre skala som sedan utvärderas och utgör en utgångspunkt för ansökningar om medel till det större Pilotprojektet.

Motivering

I en allt mer globaliserad vardag i och med den medieverklighet som vi nu alla lever i behövs insatser för att människor inte skall bli alienerade från sin närmiljö. En fungerande och levande demokrati förutsätter att vi som individer kan relatera till, känna närhet och engagemang i lokala omgivningar, dess historia, natur och andra människor i vår omedelbara närhet.

Områden och problemställningar som projektet adresserar

Lokalhistoria vs. Hollywood och Playstation

- Hembygdsföreningarna och bildarkiven besitter stora skatter men har svårt att levandegöra dessa för utomstående och att rekrytera nya och yngre medlemmar
- De äldres erfarenhet och kunskap om lokalhistoria eller hantverk och traditioner håller på att dö bort med dem. Vem skriver ned eller dokumenterar denna kunskapsskatt till eftervärlden?

MIK - medie och informationskunnighet för alla?

- Unga ägnar mer och mer tid till sociala medier och passivitet framför skärmen.
- Äldre (inte bara 90-åringar!) hamnar utanför eller efter i den digitala utvecklingen.
- Innehållet i sociala medier domineras av global kapitalism, konformism, narcissism och av slagfärdig yta snarare än meningsskapande innehåll.
- Mediesamhället förutsätter en utvecklad mediekunskap som i sin tur förutsätter förståelse för filmmediet och bildberättandets uppbyggnad, inverkan och åverkan på våra sinnen.

Integration och samhällsliv

- Fritidsgårdarna har svårt att hitta bra och meningsskapande aktiviteter till ungdomarna. Flickor är i mindretal. Grupperingar uppstår lätt.
- Hur integreras ungdomar i lokalsamhället, var och hur möter de äldre och vuxna förutom i skolan och hemma.
- Hur integrerar man handikappade, nyanlända, nyinflyttade och andra som riskerar att hamna i utanförskap, särskilt i mindre orter där mötesplatser saknas.

Kultursatsning i skolan - bara stökigt eller?

- Kulturutövare, som t.ex. filmarbetare och scenkonstnärer kan ha svårt att få uppdrag trots skapande skola pengar, arrangörsstöd och KLIV projekt. Det är svårt att som självständig aktör komma in i skolan. Brist på erfarenhet och kunskap och på en form som passar in i skolan och som upplevs som meningsfull för eleverna.
- Går det att kombinera arrangörsstödet och skapande skola - tex i projektform - för att skapa bättre förutsättningar för kulturutövare att arbeta i skolans värld?

Kulturprojekts tillgänglighet och kontinuitet

- Flera liknande projekt har redan gjorts och görs i denna stund - men hur är tillgängligheten? Var finns filmerna man producerat. Hur hittar man dem.

Konstruerat varumärke eller äkta identitet

- Kommunerna vill bli mer attraktiva och Besöksnäringen ropar efter besöksmål. I processen med att sälja besöksmål och naturupplevelser riskerar det unika och platsspecifika att glömmas bort till fördel för klichéer och produktifiering. Samtidigt är det just detta unika som kan särskilja den ena orten från den andra. Hur visar man fram det unika på bästa sätt? Är filmen med sitt poetiska immateriella väsen ett möjligt verktyg? Storytelling i sitt rätta media?

Möjligheter

Miljoner har satsats på digitalisering av Folkets Hus biografier och kulturhus. Museum, Hembygdsföreningar och Bildarkiv digitaliseras med hjälp av olika insatser. Här finns ett otroligt material som väntar på att få användas. Hur integrerar man de lokala kulturreсурser som finns till en dynamisk helhet?

Den digitala teknologin och internet är en fantastisk möjlighet. Idag kan vems som helst producera film i professionell kvalitet som sedan kan ses över hela världen bara några knapptryck bort. Det är billigt, enkelt och faktiskt tillgängligt för alla som har tillgång till dator /surfplatta/smartphone och vet var de skall leta.

Distributionen är idag blixtnabb men man måste känna till hur och var man skall leta och hur man skall organisera och lägga upp sitt material. De sociala medierna erbjuder allt detta gratis för den som vet hur.

Fenomenet och driften att dela kunskap möjliggör också att kunskapen om hur man gör film och berättar med bild är tillgänglig för alla. Det går att ladda upp ett projektmaterial med övningar och instruktionsvideor som kan tjäna utgångspunkt för ett projektgenomförande i stor skala.

Det som behövs är en form, en metod och tydliga ramar för hur man skall skapa och arbeta ihop och det är denna form som Pilotprojektet skall utverka. En lär- och arbetsform som skapar förutsättningar för improvisation och eget upptäckande samt en attraktiv distributionsform (en marknadsförd filmportal) som gör det motiverande att söka historier och filmatisera dem.

Utvärderingsmetod

Pilotprojektet kan utvärderas under processens gång och i efterhand genom intervjuer, videologgar av deltagarna, utvärderingsformulär och publikundersökningar. Både de som leder, undervisar och de som genomför och deltar skall vara med och utvärdera. Resultatet sammanställs skriftligen som en del av slutrapporten.

Medverkande förstudie

Ingrid Lindberg - konstnär/projektledare/filmare

Projektledning: Research, Initiering och samordning av förprojekt. Sammanställning rapport och utkast till projektansökan.

Kontaktuppgifter:

Ingrid Lindberg
Skogby Nedergården 2
45748 Hamburgsund
Telefon: 0768457141
www.ingridlindberg.com il@telia.com

Kontakt projektägare förstudie

Marika Russberg kulturarvskonsulent Bohusläns Hembygdsförbund

Mentor

Ingrid Thornell konsulent film Kultur i Väst

Kontakt förprojekt

Hannah Schütz föreståndare Vingen Kulturhus Torslanda

Jonas Nilsson Fritids och ungdomsvägledare Tanums kommun

Referens

Eva Pettersson Kulturchef Tanums kommun